

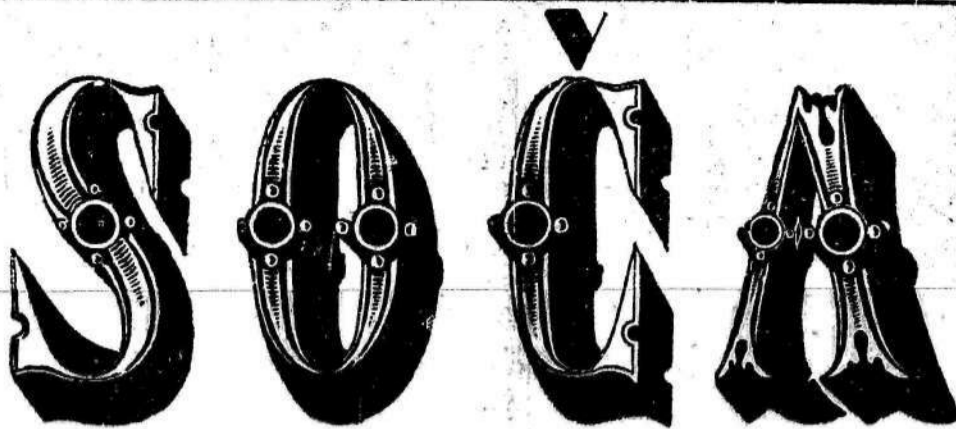
„Soča“ izhaja vsak četvrtak in velja za pošto prejemana ali v Gorici na dompošljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „polanicah“ se plačuje za navadno tristolno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 2 „

Za večje črke po prostoru.

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserna 60“.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Viktor Dolencec v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasillo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Naša trgovina.

Iz Trsta, 29. februarja. — V zadnjih letih še le je naš mladi narod prišel k zavesti, da za utrjenje svoje narodnosti in zagotovljenje svojega obstanka v hudem boju zoper brezštevilne nasprotnike ni zadosti, veseliti se svojega oživiljenja iz dolgoletnega spanja in brezskrbno zibati se v sladkih sanjah srečnejše bodočnosti, marveč da je potrebno, poprijeti se resnega, marljivega i zdatnega dela tudi na bolj praktičnem polju. V svoji prirojeni mu bistroumnosti ogledal si je hitro vsa ona sredstva, ktera njegovim sosede v pospeševanje občnega izobraževanja in povzdigo materialnega narodnega blagostanja upotrebljajo; podvizal je poizvedeti razmere svoje kreposti, napake in potrebnosti in spoznati vse zaklade, kteri neporabljeni leže še skriti v domovini, skušal je na svojem domu vse to vpeljati, kar bi zamoglo duševno in materialno moč pomnožiti.

Temu prelepemu namenu so naj blažji rodoljubje, ktere narod uže sedaj za svoje naj večje dobrotnike spoznava, svoje življenje posvetili in z zadovoljnostjo zamorejo oni uže dandanes zaznamvati velik korak, kterege je naš narod v razvitku svojih duševnih in materialnih moči storil in nam je tudi naj gotovejše poročstvo, da zaželjeni cilj razvitka ljudske izobraženosti in blagostanja dosežemo, ako uporabimo v našo korist vsa sredstva, ktera nam okolnosti ponujajo in ako vsakdo izmed nas v svoji stroki in v svojem krogu vestno svojo dolžnost izpolnjuje.

V zadnjih treh letih je slovenski narod marsikaj dosegel, česar se nismo mi nadejali; pokazalo se je, koliko zamore storiti krepka volja in prava razumnost na podlagi poštenega rodoljubja. Pri tej priliki pa vendar moramo opaziti, da nam še veliko izkušnih čvrstih moči manjka, ki bi zamogle ljudstvo podučevati in je navduševati za napredek, in še več moremo obžalovati naj hujšo našo pregreho, ki nas pri vsakem početju nar več zavira, namreč: **n e s l o g o!** V tem obziru vzemimo si v izgled francoski narod, kteri je v najnovejši dobi posebno dokazal, koliko zamore narod, kteri, navdušen za blagor svoje domovine, se poteguje z marljivim delom in nerazrušljivo slogo za občni napredek in blagostanje svoje dežele. Potem, ko jih je leta 1870—71 tako strašna nesreča zadela, da so njih sovražniki uže mislili, da mora francoska država vsaj za pol stoletja politično in materialno uničena biti, zbudil se je ta narod iz dolgega spanja, v ktero so ga brezvestni in sebični despoti spravili. — Začel je zopet pošteno in pametnejše življenje, poprijel se je čvrstega dela in ne samo da je v začudenje celega sveta v teku treh let strašansko svoto petih milijard frankov poplačal, ampak dandanes stoji v boljših razmerah, kakor še nikoli popred. Sé složnim

postopanjem in neumorljivim delom se je maščeval nad svojimi sovražniki in kakor so njih zadnje volitve dokazale, so Francozi pokazali, da so tudi politično dosegli vrhunec zrelosti. Vse to se jim je posrečilo na podlagi poštenega rodoljubja, trdne sloge in marljivega delovanja. — Kaka je pa z nami?

Mi primorski Slovenci posebno si moramo to očitati, da v resnici smo še jako malo storili za napredek, toliko na duševnem, kolikor na materialnem polju, posebno pa če jemljemo obzir na važno nalogo, ktero nam je narava sama podala, postavši nas na mejo važnih dežel in dejal bi, celega sveta, ker prebivamo na obalah imenitnega jadranskega morja. Srce nas mora boleti, da povsod še po Slovenskem tuji element nadvlada in posebno pa, da tukej v Trstu, ki vendar leži na naših tleh in ki bi moral biti središče naše materialne delavnosti, Slovence nima še nobene veljave in da ga tukajšni meščani bolj prezirajo, kakor Grka, Ermenca ali celo — Turka! In kaj je tega krivo? Pomanjkanje prave narodne zavesti pri tukaj v mestu bivajočih Slovencih, njihova nemarnost za svojo domačo stvar, kakor tudi pomanjkanje pravega podzvetnega duha in resne volje, svoje moči ne samo za svoj žep uporabljati, ampak tudi za narodne namene. V obče se sliši, da trgovina v Trstu propada, dan za dnevom se plaši občinstvo s tužnim oznanilom falimentov, kterih ni konca ne kraja in bati se je, da bodo te žalostne prikazni še nadalje nas vznemirjale. Kdor pa tukajšne trgovinske razmere pozna, nikakor se ne čudi, ampak izpozna, da je to naravni nasledek velikih pregreh, ktere je zakrivila večina naših tukajšnih trgovcev. Popustili so nekdanjo pošteno trgovino in poprijeli so se, hrepeneči po velikih dobičkih, nevarnih spekulacij, borsne igre in celo sleparskih sredstev; s tem so zgubili zaupanje pri inostrancih, kteri so se drugam obrnili, kjer se poštenje in razumniše ravna s tujim blagom in premoženjem. — Da manjka prave razumnosti, kaže tudi to, da svojih otrok ne odgojujejo, kakor trgovski napredek tirja in redko se najde sina trgovca, da bi bil trgovine toliko zmožen, kolikor je oče pozna, akoravno sinovi biti bi morali bolj izobraženi, ker to tirja napredek časa; ali ta mladina napreduje k večjemu le v slabosti, kar je dobrega pa ne posnema. Želeti je le, da bi se ta nečisti zrak kmalo očistil, da bode trgovec na deželi vsaj vedel, s kom da sme brezskrbno trgovati.

V današnjem položaju prva naša naloga mora biti ta, da vse svoje žile napneemo, da nam tuji elementi tako krasno lego kot je ima naš Trst, z jadranskim morjem, ne še več pokvarijo. Složni, s poštenim in marljivim delovanjem gledati moramo, da se kredit, zaupanje sploh in posebno pri našem občinstvu oživi in da pride na vsak način naša trgovina v naše roke, da se Trst kolikor mogoče in mi z njim materialno

na kupčijskem in obrtniškem polju povzdignemo, da potem omiko med nami laže širimo in da politično do vrhunca razvitka dospemo. — Ročem pa še enkrat: Trdna sloga in marljivo delovanje nas bosta pripeljala do one neodvisnosti in slobode, po kteri vsak človek hrepeni.

Pri teh razmerah nas mora veseliti neka važna prikazen na trgovinskem polju, ktera nas Slovence v obče mora jako zanimati. Kakor smo zvedeli, osnovalo se je trgovinsko društvo pod privatnim imenom, zastopano od samih slovenskih trgovcev in z slovenskim kapitalom. Tim več pa nas stvar zanima in veseli, ker je vodstvo društva v rokah mladih mož, ktere kot rodoljube in zmožne strokovnjake čislamo. Hvalevredno je gotovo to, da si upa družba Slovencev v odanem tako težkem času stopiti pred svet s tako važnim podvzetjem. Iz poziva, kterege smo slučajno v roku dobili, smo razvideli, da bode imelo društvo lep o nalogo začeti tu v Trstu trgovino na narodni podlagi. Ker prav dobro poznamo mišljenje in zmožnosti sodelavcev pri tem društvu, smemo upati, da ne bode samo koristno za udeležnike, ampak da bode širilo svoj upliv na druge kraje slovenskih dežel in da bode častno našo narodnost v Trstu zastopalo. Želimo, da bi imel ta začetek veliko vspela in da bi obilo naših kapitalistov raje k temu zavodu svoj kapital vložilo, kakor da ga daja v rabo tujcem, ki so nam povsod le v škodo; vsakakor priporočam to podvzetje slovenskemu občinstvu, da ga ne prezira, ko prične svoje delovanje, ampak da ga vsakdo po okolnostih svoje trgovine podpira, ker mislimo, da se mu bode bolj vstreglo, nego pri tujcih.

Dopisi.

Iz Solkana, 1. marcija. (Izv. dop.) Pokopali smo ga včeraj starega norca — pusta, kateri je letos našo mladino gotovo zadosta zabaval. Saj so vrstili plesi zaporedoma: skoro vsako nedeljo javni, med tednom ženitovanjski, najlepšega pa nam je napravila naša čitalnica. Tudi naši oženjeni rokodelci niso hoteli zaostati. Pustno saboto so vrteli svoje žence, da je bilo veselje.

Naša inteligencija, to je večji posestniki in drugi so nameravali napraviti pustni pondeljek nobel privatni ples, a vprašanje, kedo naj bi se smel deležiti in ugovori proti temu in onemu, so bili krivi, da se ni mogla misel vresničiti. „Ce povabite tega, pa jaz ne pridem“ se je glasilo med njimi in ker se je drug nad drugim spodtikal — odložili so ples do prihodnjega pusta. Morda se do takrat porazumejo; vsaj homo potem vedeli, kedo je nobel v Solkanu.

LISTEK.

Smrt starega fanta

Poleg Anastazija Grün-a

V blazinah vitez samotnik; 1)
Leži na smrt bolán
Nij žene na njegov zglavník,
Nij sina mu na stran.

Na veži dekle venec z lilj
Pevaje za-nj vijó
Za lišpanje mrtvaških dilj,
Na kterih ležal bo.

Srcé se vžali vitezu:
„Kaj samcat tukaj mrem?
Poslednji svojega rodú
Počasi v nič se strem!

Kali drevó i že za vek
S korenóm vred trohni;

Oblak bežeči, dete rek,
V peševji že salni!

Zdaj grajski mu podá kaplan
Lep križ na ustnice:
Od Hedvige vam je poslan,
Od moje mamice.“

„Če Hedvigin si ti otrok,
Si moj ljubljeni sin;
Naj zmir ti čuva vsaki skok
Krilatec 2) visočin,

Kapelo, grad i stražnico 3.)
Počedvaj za menój;
Ne štédi 4.) maš z molitvijo.
Za duše mi pokoj.“

Škrlatno-čiste rožice
Pokloni mu vrtnár:
„Klotilda, moja mamica 5.)
Vam to pošilja v dar.“

„Če njenin si srca porod,
Poljubi me, moj sin!

Naj dokaj sreč nebà gospod
Podaja ti z višin.

Zapuščam ti moj sádovnik,
Moj travnik, log i klet,
Le pazi, da moj spómenik
Cvetic bo kinčal cvet.“

Blaguič 6) njegov zdaj k njemu gré,
Lep prstan mu zroči:
„To mati Klara vam dadé
V spomin nekdanjih dni.“

„O Klarin sin, o da si mi
Otrok naj ljubši zvan!
Naj božji blagoslov vse dni
Krepí ti um i dlan.

Najboljši konj, ki nosil me,
Moj meč je tvoja last;
Ta moje nosi še imé.
V obeh ga sukaj čast.“

Šumé pod gradom stope nog,
Otroci zavriščé;

Gotovo bi pa bilo boljše, ako bi pustili take sanjarje o noblessi ter se vsi trdno oklenili skupnega društva, čitalnica, katera je vsakemu odprta brez spričevala premoženjske ali rodbinske odličnosti; njej zadostuje pošteno ime in primerno majhna letnina. Kdor izpolnjuje ta pogoja, se lahko deleži ne samo veselje, ampak tudi zanimivega in koristnega berila — vsak čas, celo leto in čem več nas bo, tim več nam bo tudi čitalnica ponujala.

iz Dornberga. (Izv. dop.) — Naklade, katere morajo plačevati posestniki v tukajšnji okolici za vzdrževanje skladovalne ceste, so še precej visoke; toraj je opravičena želja, naj bi bila ta cesta v dobrem stanju. Zalibože, da je pa mesto v dobrem v slabem, da ne ročnem prav slabem stanju. Dokler se je nasipala s hrščem iz Batuj in Solkana nij bilo toliko blata, zdaj pa ko hruš iz Vertojbe napeljujejo je toliko blata, da se mora vsakdo bati napotiti se v Gorico, in vboga ži vina mora vleči voz kakor, da bi po njivah vozila. Pa saj nij čuda; hruš iz Vertojbe je sam na sebi slab, zraven tega pa še se zemljo nemešau tako, da pride blato na blato in ostane večno blato. Grušč iz Batuj je za nasipanje cest tako dober, da ga nij v naši deželi in tudi daleč okrog enacega, toraj se mi prav čudno zdi, zakaj je sklenil cestni odbor, da se ima dornberška skladovalna cesta napeljavati s gručem iz Vertojbe črta od Šempetra do Pervatine. Menda ne zaradi tega, ker stane batujski hruš par krajcarjev več nego vertojbski; saj je vendar nad polovico več vreden. Nadejati se je, da bode cestni odbor prepričal se o resnici teh vrstic in sklenil, da se ima dornberška skladovalna cesta zopet s takim materijalom napeljavati, kakor pod predsedništvom rajnega Doljaka.

Vest, da napravi pevsko društvo „Slavec“ dne 30. aprila t. l. tukaj koncert, nas je jako razveselila, in komaj pričakujemo omenjenega dne. Tisti dan bode tudi razstava vin, kakor lansko leto.

Tukajšnji občinarji napravljajo na poziv tukajšnega vinorejskega društva različne poskušnje z vinom in dne 30. aprila t. l. bodo razstavili te vina. Že iz tega naj posnema gospod pisatelj opazke iz št. Mavra v št. 8 „Soče“, da Dornberčani ne držimo rok križem. Tudi mi imamo prav dobro kaplico, če tudi za zdaj ne še rizlinga. Sicer nas prav veseli, da je briško vinorejsko društvo pridelalo v lastnem vinogradu rizling. Jaz vem tudi za kupca, kateri bi kupil precej več emerjev rizlinga in ga tudi dobro plačal; pripravljen sem tudi kupca Vam naznaniti, ako boste to zahtevali. Omeniti moram še, da bi bilo vendar bolje ako bi vinorejsko društvo javno delalo, ne pa na tihem. Saj je namen društva podučevati tudi prostega kmeta in tudi take, kateri nijso udje. Prosim toraj odbora vinorejskih družeb v Brdah in v Dornbergu, da kolikor mogoče poročajo o njih delovanju, posebno pa prvi o lastnem, pravilnem vinogradu, ker nameravamo tudi v Dornbergu enakega napraviti.

iz Sežane 28. februarja. — Tacega dneva, kakor včerajšnjega pa res nej se doživel: naša prijazna Sežana! Napovedana veselica naša dosegla je vrhunec slave svoje. Trije strelci iz treh topcev pozdravili so po večernicah začetek kaj prijetnega korsa. Kočija za kočijo, voz za vozom vil se je od raja Ivana pl. Skaramange do starega grada pokojnega Ivana Marinija. Ob krajih dolge dunajske tržaške ceste državne stalo je vse polno gledalcev in marsikaka pest drobnih in v popirčke zavutih konfetov vsula se je z voz in s kočij na prijazna šegava očica lepega ženskega spola špegajočega s ceste in z oken na gonjbo v teh krajih nevidjeno. Razni gostje prihajali so meju tem iz raznih krajev: iz bogatega Trsta in njegove okolice, iz podzemskih čudes polne Pivke, iz tužne Istre in kamenitega Krasa. Gosp. Heidrich se slavnim kvartetom svojim in s pomočjo proseških in openskih pevcev odprl je ob osmih zvečer mi-kavno zabavo. V dvorani pl. Skaramange stali so mož

„Tvoj dar prevelik je moj Bog!“
I počti mu srč.

Uz 7) glas zvonov za trugo vil
Ljudij se trop velik;
Grb vitezov je tam razbil
Cesarski poslanik.

Na trugi venec mu blišči,
Pred jamo tistih rak
Pozdravlja v krasnej svetlosti
Brežuljek, dol i zrak.

Bogdan Lukavečki.

Opazke

- 1.) samotnik-zastaran fant. - hagestolz.
- 2.) krilatec - angelj.
- 3.) stražnica - warte,
- 4.) štediti - šparati.
- 5.) mamice je vokativ od mamica
- 6.) blagnič - page
- 7.) Uz - vmes - pri - Uz glas zvonov - ko so svonovi se glasili.

do moža, žena do žene, dekle do dekleta, ena lepša krasotica do druge. Ogrinčeva vesela igra: „V Ljubljano jo dajmo“ je bila kaj spretno igrana, vzbudila je splošno zadovoljnost in čudom moramo se čuditi, da so sodelajoče ženske osebe gg. Mara Cvekova, uže znana Mara Sila iz Razdrtega in Mara Milharčičeva iz Kraš pri Postojni tako častno zamogle rešiti svoje težke naloge. Gosp. Fran. Leban igral je kaj zaljubljeno mladega dohtarja. Da sta gg. Cvek Lavoslav kot otec in Fran. Rožič ko hlapec igrala roli svoji po mojsterski, razumi se pri tacih izvrstnih predstavljateljih samo ob sebi.

Posebno čast nam je izkazala sinoči ljubezna gospodična Anica Mankučeva iz Trsta. Uže se svojo vitko, prijazno postavo, s plavimi vlasi in modrima očima vzbudila je javno pozornost, čim je na oder stopila. Ko je pa sreberne strune na citrah prebirala, je tako prijetne in v srce dirajoče glasove iz njih izmikala, da je slehernega poslušalca z milino rajskih glasov očarala, in da je sleherni mislil, da v zvonjeni srebernih strum milo petje rajske tice odmeva. Gromovita pleskanja in živela klici doneli so jej tako dolgo v zahvalo, da se je morala zopet na oder pokazati.

Po besedi bil je už kaj izvrstno beneško godbo ples, ki je trajal do svetega jutra. Osemnajst parov plesalo je četvorko. Po drugih izbah sedevali so pa za mizami razni gostje pri litrih črnega terana in rujne bržanke. S petjem, govori in uljudnim pomenkovanjem kratkočasilo se je vse v najboljšem redu. Napitnica predsednika rojanske čitalnice na oživiljenje sezanske čitalnice in napitnica tajnika sezanske čitalnice na zdravje narodnemu nežnemu spolu bili sti sprijeci za največjo zadovoljnostjo, z burnimi živoklici in viharim rokopleskanjem. S to veselico zamoremo v resnici vsi popolnoma zadovoljni biti, kajti bilo je vsega in za vsacega. Veselje se je bralo na vsacem obrazu in posebno nam še za to, ker so nas tikrat tudi velepriljubljeni častiti duhovniki iz Štorij, iz Lokve in iz Lipice s patrem Jakobom vred z nazočnostjo svojo počastili. Pri pametnicah jave se uže posledice naše narodne sprave.

V pustnem času bili so prebivalci našega sodnega okraja prav mirni in pametni in naš ječar Svitoslav Bekar bi bil mogel predvčeranjem obesiti na poslopje okrajnega sodišča belo zastavo v znamenje, da nej imel pod ključem svojim nobenega jetnika.

Kakor je pil nekdanj zakralja Matjaža varaždinski ban Petar Dojčin, pije denes v Sežani črno in rujno vino in pijačo slavnega kralja Gambrina Napoleon peti. Lepo krdelo njegovih prijateljev in znancev s krčmarico, mlado Mico vred pogovarja se z njim v resnih in šaljivih zadevah in nadaljuje včerajšnjo veselico druge stopinje.

iz dolnjih Brd 26. sveč. (Izv. dop.) V Biljani smo imeli preteklo sredo, t. j. 23. t. m. privatno veselico in sicer ples. govor, večerjo in zopet ples. Vse se je prav izborno vršilo in kar naj več velja: v čisto narodnem duhu. Rajali smo veselo in po domače do ranega jutra. — Pohvaliti nam gre pa tudi onega, kateri je znal tako primerno pridružiti „utile dulci“ koristno prijetnemu, to je gospoda A. Jakončič-a, kojega govor o kmetijstvu nas je vseh zanimal, pa tudi vnel za napredek. Le želeli bi bilo, da bi se naši Brici poprijeli nasvetov, ki jih je oni večer podajal, ker le na tak način bomo imeli srečno prihodnost. Kakor sem pozvedil, sta se le dva posestnika vpisala v vinorejsko društvo! To je res žalostno! Nadjati se je vendar, da njegove besede ne ostanejo „glas upijotege v puščavi.“ Želim in vem, da je veliko enakih misli, da bi nas večkrat pri priliki s kakim govorom počastili, ker zdijo se nam važni in prumeri naši deželici.

iz Trsta, 28. febr. (Izv. dop.) (Pozor slovenski učitelj! Narodni dom? Nabergoj in magistrat pa adresa na Cesarja.) Nij še dolgo, od kar je nekdo nekako površno popisal, kako ravna tržaški magistrat z učitelji v okolici (z onimi v mestu ne). V prvi vrsti, mislim, da bi bilo odveč, še enkrat čestitemu občinstvu povdarjati, da magistratu nij čisto nič mar za napredek in poduk Slovencev v okolici, marveč zdi se, da želi, da bi okoličani v omiki tam obtičali, kjer so, in se po mogočnosti pollaščili. Prav iz tega vzroka preganja vse tiste učitelje od leta 1868. sem, ki čutijo kaj narodne zavednosti v sebi in prav strogo dela z njimi. Kakor je uže čitateljem „Soče“ znano, je pred mesecem dni g. šolski poročevalec na magistratu, Loy, prav po turško učitelje jemal in dajal okoličnim vasesm, brez da bi bile ne te ne oni prosili, da mariveč pritoževali so se in prosili okoličani in učitelji, naj slavnij magistrat vsaj do konca tega šolskega leta reč tako pusti, kakor je. Opomniti je treba, da je enemu učitelju, ki ima 3 otroke, ženo še od poroda boleha — poslal dekret, da se mora z ženo — kakor rečeno in otročiči nemudoma po mrzli, snežni poti v svojo novo službo, 3 ure hoda podati, pot, ki bi bila prav lahko materi in otroku smrtne nasledke naklonila.

Ubogi revež je ubogal in storil, kakor mu je bilo zaukazano — a ko na svoje mesto dojde, najde tudi še svojega prednika tam in — poslušajte ne le

samo Avstrijci, ampak sploh vsi kultivirani Evropejci! česar je še premoder magistratov, šolski referent dalje zmožen. Došli učitelj s tremi, njegov prednik s petimi otročiči si po bratovsko prvič stanovanje razdelila (eden l sobano s tremi otroci in ženo, toraj 5 oseb — drugi tudi eno sobano s petimi otroci in z ženo — 7 oseb, kuhalo si je skupno, jedlo in grelo in poveje majhenih otročičev pralo tudi skupno; z eno besedo: 12 oseb v trdi zimi je bilo prisiljenih na kupu stanovati prav po cigansko skozi 5 dni in šolska mladina je brez šole ostala. Med tem časom se je na magistratu kuhalo: 1. Imenuje imenovanega prednika za Sv. Križ, ljudje protestujejo. 2. Ga imenuje za Bazovico, in bazoviškega v Prosek, proseškega v Križ — cele procesije ljudi protestovale so. 3. Vniči svoje vse dekrete in ga pusti na svojem mestu in došlega z enim listkom, s kakoršnim se otroci na „puf“ po moko v prodajalnico pošiljajo, za sv. Križ imenuje, kjer je med drugim rečeno: Il passaggio dovrà seguire immediatamente, — ali ljudstvo nij bilo tudi tako zadovoljno. Šli so Trebičani za novega učitelja prosit, Sv. Križani se ga pa branit, ker nij orgljavec; pa vse je bilo zastoj; po petih dnevih je moral odnesti zopet pete v Sv. Križ, če prav je definitivno nameščen. Tako veljavo ima tedaj definitivnost pri tržaškem magistratu. G. Loy se je pak vendar slovesno blamiral takrat.

Rekel sem, da se zdi, da magistratu nij čisto nič mar za omiko okoličanov in da želi, da bi se pollaščili in to se se sledečim samo od sebe potrjuje. Od l. 1868. sem je magistrat gosp. P., gotovo dobrega učitelja in orgljavca odpravil, potem M. L. tudi izvrstnega učitelja, dalje K. K. prav dobrega organista in učitelja za malenkost odstranil; 1873. proti volji učiteljev med letom učitelje prestavljal, izvrstne druge učilne moči penzioniral po nasvetu Bonin-ovem in tudi po njegovem nasvetu popolnoma nekvalificirane v službo vzel in uže stalno namestil; letos sredi tečaja predstavljane, ki je 4. šolam strašno škodilo in slednjič: magistrat je od 1868. sem razven Bonin-a, ki nij nič slovenščine razumel in le nekaj laščine znal, še druge več ali manj bolje le v furlanščini podkovane v službo vzel in jim slovensko mladino izročil ter jih tudi pestva, če prav se dandanes najbolj splošno poznanih reči po slovensko imenovati ne znajo.

Dalje je treba gospodom slovenskim učiteljem še povedati, da je tržaški mestni magistrat učiteljem vse pravice vzel: Prepovedal jim je strogo v časnike pisati in dal jim za varuhe (respektive inšpektorje) v vasi, kjer službujejo, capi villa, srenjske glavarje, capi rurali, okrajne glavarje, potem cerkovne ključarje in dotičnega duhovna; še več 54 mestnih svetovalcev in šolskega referenta na magistratu. Razven teh je učitelj dolžan pokorščine še vsakemu posameznemu uradniku magistratovemu in gorje mu, če se enemu ali drugemu imenovanih gospodov zameri, ali Bonin-a ali Timeus-a razžali, — naj le pobere kopita in gre.

S kratka, stan učiteljev v okolici je neprenosljiv in čudno je, da se nij oglašil še noben zastopnik okolice, v javni seji in da sploh c. k. vlada dopusti take krivice in tako pokvaro ljudskih šol v okolici.

„Edinost“ v zadnjem listu nasvetuje, da bi se v Trstu sezidal narodni dom. — To je prav lepa ideja; a nekateri prav razumni in trezno misleči tržaški rodoljubje se ne morejo ogreti za plan g. T., ker nijma za — se ne praktične, ne druge vrednosti. V Trstu je mnogo slovenskih bogatinov in tudi drugih Jugoslovanov, in v tem največem in najvažnejšem slovenskem mestu je v resnici prepotreben narodni dom; toda krasen, velik, časten narodni dom, ne pa narodna hišica. V Trstu ta ideja nij tako težko izvestljiva; tržaški okoličani in veljavni rodoljubje tržaški naj stopijo v dogovore in temu započetu postavijo naj se na čelo zmožni, v finančnih zadevah večji ljudje. Za Tržaški narodni dom bo nekoliko kapitala tudi iz drugih jugoslovanskih krajev prišlo na pomoč in če bo po pravem planu sezidan, bodo deležniki svoj kapital prav dobro naložili. Toda programa, dobrega programa in razumne, pa mnoge delalnosti je treba. Toiko za denes v hladnokrvni pretres.

Naš Nabergoj je sopes pokazal v drž. zboru, da vestno skrbi za svoje volilce in da malokedo toliko dela v korist narodu, kakor on. V drž. zboru je kaj spretno zagovarjal predlog, naj bi se okolica tržaška gledé mesnega davka vrstila mej kmečke občine in torej plačevala po III. tarifnem razredu, kateri predlog je tudi obveljal. — A zalibože mora ta predlog biti potrjen še v gospodski zbornici in po cesarju, za to bodo naši mestni očetje imeli dosti časa za intrige. — Največa krivica je gotovo ta, da mora okoličan plačati tako velik dac, kakor mestjan in da torej po krivici mora pripomoči k potratu denara v mestu ter plačevati šibo, s katero ga Hermet-paša ogreva; okolica ne potrebuje mesta, ampak mesto potrebuje okolice in vsled tega bi bila za okoličane velika sreča, ko bi se ločili od mesta.

To pa Italijanissimom nij po volji in predlog Nabergojev jih je tako vznemiril, da je magistrat takoj odposlal svojega zastopnika na Dunaj, da tam zabrani konečno obveljavo Nabergojevga predloga; „Cittadino“ in drugi časniki pa so planili z vso jezo na vrlega našega poslanca, češ da dela proti interessom mesta itd. Ti časniki so izračunili, da bi mesto vsled

te nove naredbe zgubilo na leto blizo 1 milijon gold. S tem sami spoznavajo, koliko je vredna okolica za Trst in vendar delajo z okoličani, kakor z Heloti! Okoličani ne pustite do sebe; vsa okolica naj prav hitro podpiše zahvalnico Nabergoju in addresso na gospodsko zbornico, pa na presvitlega cesarja, da se s tem paralizirajo koraki mestnih očetov.

Iz slovenskega Štajerja, 27. febr. (Volitev dež. poslanca v Mariboru. Železnica Celje-Drajberg. Gornjesavinjska posojilnica. Ustaja v Hercegovini.)

Včeraj je bila volitev dež. poslanca v Mariboru. Narodni kandidat je bil — kakor sem vam uže poročal — g. dr. Radaj; ustavoverski pa nemčur Wretzl. Danes sem dobil od prijatelja iz Maribora listnico sledečega zadržaja: „Naprej zastava Slave!“ „Zmaga je naša s 105 glasovi proti 81. Sloga toraj jači. Z Bogom!“

Štajerski Slovenci se lahko veselijo te zmage, kajti je dokaz, da narodnost dobiva teren v kljub hujškanju nasprotnih stranke.

Upamo, da pri bodoči volitvi v državni zbor zmaga tudi narodni poslanec, kajti pri zadnji volitvi je dobil ustavoverni kandidat Seidl proti g. prof. Pajku jedva 20 glasov večine.

Predlog zidanja železnice Celje-Drajberg je v državnem zboru padel! akopram so se izvršno za njo potezali gg. dr. Vošnjak, dr. Duhatsch in Foregger, a protivili so jim jóbče zvani govornik Süß, gosp. Brestl in Neuwirth. Pri glasovanju je predlog z majhno manjšino padel. Pri tej priliki so pa bile sprejete tri druge železnične proge; tedaj samo za Slovence so: „Slabi časi zdaj!“

„Gornja savinjska posojilnica“ se sedežem v Mozirji je v polletnem delovanju prav dobro delovala. — Dne 20. t. m. je imelo društvo generalno sejo v Mozirji in bilanca kaže koncem l. 1875 dohodkov 27477 gl. 70 kr.; stroškov pak 27176 gl. 20 kr. Ostane tedaj še 301 gl. 50 kr. Denarnica ima aktivne 10906 gl.; pasive pa 10706 gl. Ostane tedaj rezervnega fonda 200 gl. za prihodnje upravno leto.

Da se je posojilnica v Mozirji osnovala imamo se zahvaliti našemu drž. i dež. poslancu g. dr. Vošnjaku, kateri je pod lastnim predsedništvom posojilnico osnoval. Da pa društvo tako izvršno deluje, gre posebna hvala g. Janezu Lipoldu, bivšemu drž. i dež. poslancu, kateri kot načelnik društva je prav dobro vodil; gg. Ant. Goricar, denarničar, i J. Tribuč, pevodnja sta tudi vse pohvale vredna. — Radi tega so bili vsi ti gospodje v generalnej seji na novo v predsedništvo voljeni. — Na slovenskem Štajerju imamo, kakor čitate po raznih listih, kakih 6 ali 7 takih posojilnic in vse prav dobro napredujejo. — Ker sem pa čital v današnjem „Sočinem“ vvodnem članku, da nameravajo goriški Slovenci v večjih trgih tudi take „zadruga“ osnovati, pridajam svojemu pismu: „Pravila gornjesavinjske posojilnice“, po katerih si lahko goriški Slovenci tudi posojilnice snujejo. — Če enim sem poslal en iztis v Sežano, Kanal, Tolmin, Ajdovščino. — Slovenci snujete taka društva „sebi i narodu na čast“:

„Da z njo imel bo narod

Boj srečne čase kdaj!“

Kedar bodete v denarnih stiskah, se lahko obrnete k posojilnici in pomagan vam bode, kajti društvo gotovo ne poreče:

„Ah žal mi je — ne morem,

So slabi časi zdaj!“

V Hercegovini se godijo čudne reči. Nekateri menijo, da bode po „Andrassijevi noti“ ustaje konec. „Res čudni časi to!“ — Dandanes ko se Slovanstvo na Balkanu dviga, da se reši okrutnega jarma največjega neprijatelja kristjanstva in uničevalca naobraženosti evropske, ko se pomlajena mladina slovanska na Balkanu bori za sveto vero in svobodo zlato, brez katerih naobraženosti še misliti ne moremo, dandanes jim evropska diplomacija za hvaležnost tako rekoč orožje vije iz rok. — Slavni Dositej Obradović veli: „Ne ima gorjih ljudih od onih, koji se prosvetanju i nauku narodu protive, takovi, da mogu suncu bi ugasili“. In nemška „Neue freie Presse“ zasmehuje boritelje za narodno reč; zasmehuje ljubitelje lastne matere. Povejtemi, kateri Slovan bi ne ljubil in gojil jezika slovanskega? —

Herder veli: „Wer seine Muttersprache, die süßen, heiligen Töne seiner Kindheit, die mahrende Stimme seiner Heimath nicht liebt, verdient nicht den Namen: Mensch.“

„Narod, ki se sam ne zapušta, neče biti zapuščen.“

Na Dunaji 29. febr. (Izv. dop.) Praški i za njimi tudi italijanski, angleški i ruski listi donajajo vedno vesti o ministerski krizi. Kolikor sem imel priliko govoriti z drž. poslanci, je vse to le izmišljeno in sicer od staročeskkih listov, ki niso v nobeni zvezi z dunajskimi veljavnejšimi krogi. In če se tudi vsako toliko časa vidi, da nij pravega prijateljstva med vlado in ustavoverni stranko, vendar ne bode zadnja nikoli v nevarnih časih prve zapustila. Če se včasih tudi mej seboj nekoliko praskajo, godi se to le po načelu: „was sich liebt, das neckt sich.“ Da bi pa

federalisti uže zdaj na krmil. prišli, to so prazne sanje. Še celo gornje-avstrijski poslanec, Stark v. Weissenfels, se je pri debati o rumunski konvenciji jasno izrazil, da boljšega ministerstva si niti pravna ali konservativna stranka voščiti ne more in omejnjeni poslanec je konservativec od nog do glave. In če ta poslanec, kot vodja nemške konservativne stranke ob vsaki priliki povdarja da bode to ministerstvo podpiral, kaj neki hoče druga opozicija učiniti, ki šteje komej 20 glav in še teh needinih! Ko bi tudi na zadnje tisoč nezaupnic dobila, vendar so si drž. poslanci gotovi, da ne odstopi še sedaj ta vlada, kateri je, da s Preširnom govorim, koža čez podplat. — Ne samo v političnih prasanjih, nego tudi v gmotnih je v drž. zboru strašna needinost. Ali niste čitali čudnih razprav o vladnem železničnem programu? Vladni program so gospodje zavrgli, in kaj so tukaj pozitivnega postavili? Nič. Predelska železnica je uže v odseku popolnoma propala.

Niti pohlevna resolucija gorečega našega zagovornika Teuschla, nij našla pred Herbstom usmiljenja in vendar se je tako nedolžno glasila, naj se gledè na žalostni gmotni stan države za letošni ničesar v proračun ne postavi, a naj se zbor vendar v obče za to železnico izreče. Manje se pač ne more zahtevati in še to so zavrgli. — Citali ste gotovo v uradnem listu, da je nemškemu beletrističnemu listu, mnogorazširjeni „Gartenlaube“, poštni debit odtegnen. To je za list velika škoda! In zakaj se je to zgodilo? List je prinesel dva članka, o Gödelu in Miramaru, in sicer v neprijaznem duhu proti naši cesarski hiši. Zanimivo pri tem je to, da pisatelj teh člankov je urednik oficijozne Montags-Revue, Mihel Klapp, ki je bil tudi takoj od tega lista odstopljen. Ta uredba je v zvezi tudi z novim listom, ki bode od 15. marcija izhajal pod imeom „Ustr. Familienblatt.“ Urednik bode temu novemu listu, kakor sem vam uže pisal, vitez Vincenti, in glavna naloga mu bode nemške čitatelje seznanjati z literaturo nemških narodov. List bode imel isto nalogo, kakor ahanah „Dioskuren.“

Sedaj ko je tržaški namestnik, baron Pino, odri-nil, prišel je dvorni svetov. Winkler sem. Bil je pri cesarji ter se mu poklonil za imenovanje dvornega svetovalca. Razlaga še vedno nij tukaj in Valussija se tudi mnogo v zbornici pogreša. —

Povodenj je bila za Dunaj jako nevarna. Mej staro in novo Donavo nij bilo nobenega razločka, vse je bilo preplujeno. Še celo Dunajščica, ki je tako mala in vmazana kakor goriški Korenj, se je bila razburila ter je hotela mestna nasajališča s svojim blatom onesnažiti, pa se jej nij posrečilo. —

Politični pregled.

V Gorici 2. marcija 1876.

Ministerstvo je v boju z svojo lastno stranko; ona stavi zaporedoma kabinetna vprašanja, ampak njegovi prijatelji se tega ne strašijo več in zametujejo zaporedoma ministerske predloge. Te dni je bila debata o trgovinski pogodbi z Rumunsko; največje veljave je bil v tej debati govor Starkenfelsa, enega glavarjev pravne stranke. Rekel je, da on ne dela opozicije za nalašč, ampak da bo v tej zadevi podpiral vlado, nadalje je rekel ministrom, da bodo padli, kadar dozori, stvar mora konec imeti sama po sebi, ker ministerstvo živi le od dneva do dneva in nima v parlamentu nobene zaslombe. Pristavil je na koncu: „V kratkem času pridejo važne naloge, (ogrska nagodba) ki nas morajo najti složne vse brez razločka. Gotovi smete biti, da mi (opozicija) ne bodemo težav delali v tistem hipu.“ Ta govor je osupnil ustavoverce, še bolj pa ministre, ki bodo po tem takem ostali nasproti Ogrum brez vsake moči in zaslombe. Težavni časi torej čakajo ministerstvo in težko je uže zdaj soditi, kateri državnik bode tistikrat poklican, da močno poškodovano ladjo sopet popravi. Situacija v Avstriji postaja čedalje bolj nevarna in žalostno je posebno to, da se je danes v Avstriji bati, da parlamentarizem pride na kant. Nij je danes stranke, ki bi si upala stopiti na krmilo z nado, da bo popravila, kar so zakrivili ustavoverci. Padel je v drž. zboru železniški program in z njim za zdaj tudi Predelska železnica. Ministerstvo je sicer vse storilo, kar je moglo, Depretis je cetó žugal, da odstopi, če ne sprejmejo ustavoverci min. predloga, a vse zastoj in Depretis se je tudi potolažil in ostal. Drž. zbor je sklenil danes sessijo.

Ogri so začeli še hujše pritiskati na Slovane in Rumune, ogrski listi šeuvažjo vlado posebno na

Slovane in ministerstvo rado posluša take glasove. To so dokazali s tem, da so Hrvatski dale novega ministra, hudega madjarona Bedekoviča, ki je bil desna roka Rauchova; in narodna stranka vse to mirno prenaša ter se niti ne upa črhiniti. Hrvatje bodo na tak način zgubili ves kredit pri Slovanstvu in narod Hrvatski si mora izbrati bolj odločnih voditeljev, če hoče napredovati.

Sultan je izdal irade, v katerem obljubja, da bode vvedel Andrassijeve reforme in pozivlja ustaše naj položijo orožje in naj se povrnejo domov v 4 tednih; obljubja jim, da jim bo vlada povrnila vsó škodo. A insurgenti ne verujejo nič tem obljubam ter nadaljujejo vojao in „Edinost“ celo piše, da so ustaši turško veliko vojsko tako strašno pobili pri Vlasejovičih, da doslej še nikoli ne. Tudi poročla „Edinost“ da so se turški oficirji vpri razglašanim reformam, katere vesti pa potrebujeji še le potrditve, ker jih drugi časniki še niso prinesli. Turški listi poročajo sicer, da bo knez črnogorski poklical črnogorske prostovoljce iz Hercegovine domov in da bo uplival na to, da se pomirijo ustaši; a ti glasi so neverjetni, kakor sploh vsaka vest, ki pride iz Carigrada. Avstrija se v tej vstaji vede tako čudno, da se mora sklepati, da plhata dva vetrova, kakor smo uže zadnjič rekli; po eni strani zabranjuje ustašem prihod v Hercegovino, mej tem ko dovoli, da črnogorski vojvoda Plamenac nakupuje mnogo vsakovrstnega orožja na Dunaji.

Na Španskem bode menda sopet mir; Karlisti so popolnoma pobiti; don Karlos je popustil svoje čete in odšel na Francosko. Z Francoskega pak je poslal manifest, v katerem izreka, da se odpove za zdaj vojni proti kralju Alfonzu. S tem je saj prenehal žalosten boj. Španski parlament se je ustanovil in bode začel mirno delo.

Francoski minister Buffet je padel in zdaj bode ministerstvo sestavljeno iz samih republikancev, kateri imajo zdaj v rokeh vajeti; ministerski predsednik postane najbrže vojvoda Decazes.

Razne vesti.

Sporočilo iz odborove seje pevskega društva „Slavec“ dne 28. feb. — Vdeležilo se je te odborove seje devet odbornikov, predsedoval je podpredsednik g. prof. Šantel. Po prebrah raznih dopisih, došlih od več strani, prestopi se na dnevni red in denarničar g. Dolenc poroča o stanju društvenega premoženja. Vseh dohodkov je imel „Slavec“ do sedaj 900 f. 23 sl., stroškov pa 848 f. 95 sl., tedaj v kasi 51 f. 28 sl. Za prodana pevska znamenja se je dobilo 23 f. Vsega skup je v blagajnici 74 f. 28 sl. (Tu so vštetni vsi dohodki in stroški prvega koncerta.) Poleg tega zneska v blagajnici ima „Slavec“ še dobiti med 600—700 f. od ustanovnikov in drugih udov, ki v obrokih plačujejo. G. denarničar konec svojega sporočila še predlaga, naj bi gg. poverjeniki potirjali denar, in ga v kratkem njemu doposlali.

Glede velike maše in koncerta v Gorici sklenilo se je sledeče: 1. Velika maša v cerkvi sv. Ignacija bo 24. avgusta (na dan sv. Jerneja) in to iz tehle razlogov: Gg. učitelji, pevovodje in peveci so ob nedeljah in praznikih več ali manj vsi navezani na dom; ta dan bodo lahko tudi duhovni iz dežele nazoči, kar jim ob nedeljah in praznikih ni mogoče. 2. Izvoli se še poseben odsek (Hribar, Šantel, Vidic, Mercina, Jug, Leban), da bo za petje v cerkvi vse preskrbel. 3. Ravno ta dan bo popoldne občni zbor in koncert.

Dalje se sklenu, da se bo „Slavec“ vdeležil pri slovesnem odkritji Doljakove podobe v Solkanski čitalnici meseca maja in da se napravijo 4. aprila koncert v Dornbergu (ob eni spomin obletnice „Slavecovega“ obstanka) in proti koncu septembra v Komau. Dotična naznanila se bodo objavila o svojem času

Povotne sodnije prihodnja sessija začne denes ob 9. uri zjutraj. Obravnave bodo sledeče: 3. t. m. proti Stefanu in Katarini Gerbic zaradi sleparije; 6. t. m. proti Anselmu in Wiljemu Butolo zaradi tatvine; 7. t. m. proti B. Bandelu, Ant. Gulinu, Martinu Colenzu in Katarini Šerovec zaradi sleparije; 9. t. m. proti Janezu Cibeju zaradi poboja; 10. t. m. proti Ant. Berginjanu in Jožefu Zeju zaradi udeležstva pri ponarejenji bankovcev. Sessija bode torej prav kratka in malo zanimiva.

Zadušil se je z ogljencem oni mladeneč iz Kormina, o katerem smo pred nekim časom poročali,

da je všel staršem v Hercegovino in katerega so starši po tem reklamirali in tudi sopet sprejeli od insurgentov. Prinesel je zvečer na skritem dosti živega oglja v sobo in zjutro so ga domači ljudje našli mrtvega v postelji. Na enak način se je osmrtil tudi nek mladeneč v Komnu. Ljubezen je skoro gotovo kriva obeh žalostnih slučajev.

Strašna smrt. Uže pred 2mi leti smo poročali o neki ženski, da prebiva v neki jami blizu Soče in katero bi bil kmalo en lovec ustrelal. Prešli teden so ljudje našli ono nesrečno žensko mrtvo v omenjenem brlogu vso razjedeno od živali. Ležala je mrtva v jami najmanj 8 dni. Vmrta je najbrže mraza in lakoti. Strašna kazen zaradi razuzdanosti in nečistosti.

Živinski somenji v Gorici so vstavljeni zaradi živinske bolezni, ki se je nekda pokazala v okolici goriški.

Korso v Gorici, Ajdovščini in Sežani. Letos se je hotela ona stranka, ki zdaj v Gorici nosi zvonec, posebno skazati in vpeljati novo pustno zabavo; posnemati je hotela Trst in osnovati korso tudi na pustno nedeljo, a napravila je strašanski fiasko. Ena sama revna kočija in v njej star mož kot pust napravljen, je predstavljala korso. Oni mož se je namreč vozil zaradi dobrega izgleda in kot živ plakat fabrike pustnih konfetov, a vse je bilo brez uspeha. V terek je bil korso v Gorici nekoliko boljše obiskovan; vozilo se je čez 30 kočij, mej njimi nekatere prav elegantne; ampak vkljub temu nij bil goriški korso prav nič proti korsu v Ajdovščini in Sežani; v Ajdovščini se je vozilo kakor nam od ondot poročajo, čez 60 kočij. Torej razumejo na deželi reč boljše aranžirati, kakor pa nekateri goriški gospodje, katerim se zvonec nič kaj ne prileže.

Goriška čitalnica je letos po pravici slovela po mestu kot prvo zabavno društvo; pri zadnjem plesu pa je veselje doseglo svoj vrhunec; take gnječe nij bilo še nikoli v čitalnici, plesalo je navadno 60—70 parov in vkljub temu je zaradi prevelike gnječe sedelo še 25 do 30 parov, vsih skup je bilo kakih 250 osov na zadnjem plesu. V postu napravi čitalnica 2 do 3 velike besede in po veliki noči sopet nekoliko veselic.

Slovansko pevska društvo viših šol v Gradcu vlijudno vabi k Besedi s plesom katero napravi 11. t. m. v puntigamskeji dvorani. Iz vlijudnosti sodeluje gospod Dr. B. Ipavic. Glasbo izveršuje kapela 79. pešpolka fcm. grof Jelčić. Čisti dohodek pripade podporalnej zalogi za slovanske vseučilnišnike. Gradec, marca 1876. Odbor. Začetek ob 8. zvečer. Vstopnice za osebo po 1 gl., za družino po 2 gl. 50 kr., veljavne samo za dotično osebo, se bodo dobivale 9, 10. in 11. med 10—1 uro v prostorih „Slovanske besede“ Mondscheingasse št. 4 v I. nadst.; v predajalnici muzikalij gospoda C. Tandler-ja Hofgasse št. 9, in zvečer pri denarnici.

Veča darila se hvaležno sprejemajo in mi tudi vabimo goriške rodoljube, da se spominijo s kakim darom uboge mladine, naše nade. — Darove sprejemamo tudi mi

Kmetijski poduk za odrastle nagoriški kmet. šoli začne 6. t. m. Dopoldne bo teorija, popoldne bodo pa vsak dan praktične poskušnje na polji. Želeti je, da se tega poduka vdeleži prav mnogo občinstva iz goriske okolice in tudi iz drugih slov. okrajev. Kmetovalci ne zamudite prelepe prilike.

V Kostanjevici na Krasi so darovali za Hercegovince:

G. Vikar v Kostanjevici 1 f., g. Trampuž Jožef 40 kr., g. Trampuž Andrej 50 kr., g. Novak Andrej 40 kr., Kostanjski fantje 1 f., g. Novak Andrej 30 kr., g. Trampuž France 1 f., g. Okretič Anton 60 kr., g. Urdich Jožef 50 kr., g. Spačal Jožef 50 kr., g. Novak Martin 30 kr., g. Urdich Anton 50 kr., g. Okretič Jernej 30 kr., g. Godnič Andrej 40 kr., g. Spačal Silvester 40 kr., g. Trampuž Jožef 40 kr., g. Buzin Neža 50 kr., g. Spačal Jožef 50 kr., g. Tomazič Uršula 20 kr., g. Buzin Katarina 20 kr., g. Tomazič Jakob 20 kr., g. Urdih Jožef 50 kr., g. Urdih Jože in Marija 20 kr., g. Buzin Jož. in fanta 50 kr., g. Novak Anton 20 kr., g. Trampuž Andrej 20 kr., g. Trampuž Matija in Katarina 20 kr.—Skupej 11 f. 90 s. Cerniško starešinstvo je darovalo 5 gl. 25 kr.

Poslanica.

S KRASA. Nobenemu nij znano, kje in kaka nesreča ga čaka, da bi jaz to vedel, gotovo bi ne trpel tolikanj bolečin, koje mi je povzročila sledeča nesreča: Bilo je 10. prosenca 1867, ko veselo, ne slutec nevarnosti, zadenem dvocevno puško na ramo, meneč: Matija! danes se mora v kozici okusnega zajca meso obračati.“ Oprezno stopaje, poslušam ogledujem, sploh kakor se je vesti lovcu, kateri loče zajca na tek ubiti. Tako po lovsko zamišljen, znajdem

se sam ne vem kdaj in kako, na tratici blizu vasi. Tu malo postojim da bi zajca vsaj splasil, če vže ne vstrelil. A kaj se zgodi?—Puška se sproži, leva cev, in skoro polovico kapselna zažene se mi s tako močjo v levo oko, da mi prodere: roženico (cornea), sili skoz sprednji očesni prekat v mavrico, (iris) a ni mu bilo še po volji, pomaga si skoz punčico (zenico) v kristalno lečo.

Sila, koja je vže kapsel tako daleč prignala, ni še opečala, ampak zasukne kapsel tako, da sta njegova dva konca skoz lečo v steklovino molela, tretji bil je popolnoma v leči, četrti molel je iz leče proti mavrici. Kapsel se je tako rekoč prisedal na lečo, kot se trakulja (Bandwurm cestodes) na črevo v človeškem telesu. Kako pa v središču očesa ležeči kapsel ven spraviti, (brez da bi se oko ne izlilo) to je bilo vprašanje, kateremu odgovoriti, je presneto malo zdravnikov kos.

Kaj mi je bilo začetni v tako strašnem stanji? Podam se nemudoma k zdravniku dr. Rojcu v Doru-berg.

Pregleda mi natanjko oko rekoč: Vaše oko je v velikej nevarnosti, in brez azistence (pomoči drugih) je nij mogoče operirati; svetujem Vam, da se peljete v Trst. Odpeljem se s težkim srcem od bližih ljudi, okrepcavši se s kozarcem vode (vino mi je dok. prepovedal) in malo mesa proti Gorici. Mej potem pride mi na misel svet enega izmed mojih prijateljev, raje se v Gorico k dr. R. Rojcu podati, kot pa v Terst. Bogal sem ga in nijsem se goljufal. V Gorico pripeljem se zvečer okoli 9 $\frac{1}{2}$. Dasiravno je bil takrat dr. Rojic bolehen, vendar ustaue, mi ogleda vže od bolečin zateklo oko, a pomagati mu v istem trenutku nij bilo mogoče, kajti luč ne zadostuje operacijam enake vrste. Oveže mi skrbno oko, ter mi veli, naj se drugi dan vrnem. Ne bom opisoval bolečin, koje sem isto noč prestal, samo to rečem: Bog varuj vascega enačih! Drugi den na potu g. dr. Rojicu srečam gosp. Fr. Vod. c. k. ok. nad., dasiravno nij imel časa, me nesrečnega vunder spremlja k Rojcu (Hvala mu!). Tja dospevši mi dr. Rojic še enkrat oko natančno pregleda, spoznavši veliko nevarnost (kajti oko je bilo blizu vnetja) sklene me sam brez azistence operirati. Do sedaj bilo je oko kolikor toliko celo—(vid mi je vže popolnoma izginil), kako tedaj ptuje telo (kapsel) iz središča očesa odstraniti, brez da bi se ne izlilo? Ali dr. Rojic, strokovnjak v tej stvari, ve lel mi je tako znanstveno pomagati, da mi ni le oko s a m o celo ostalo, ampak da mi je ohranil tudi vid, kateri se od dne do dne boljša. — Vsak z menoj mora priznati, da je bila to kaj imenitna, redka operacija. Iz dna serca zahvaljujem se vrlena specijalistu za očesne bolezni, kajti otel je učitelju strašne nesreče.

Ta na meni uspešno storjena operacija, bodi kažipot vsem, ki na očeh bolehaljo, da ne iščejo babjeverno pri domačih mazačih pomoči, ampak pri zvedenih zdravnikih, da si mestu zdravja še več boleznij ne nakopljejo. M. L. učitelj.

Vipavskim kmetovalcem! Na deželni vino-in sadjerejski šoli na Slapu pri Vipavi se prične prve dni marcija brezplačni nedeljski kurz za odrasle gospodarje; kedor se želi deležiti, naj se oglasi do 5. p. m. pri ravnateljstvu šole.

Lekarnica Pontoni

pri zamoreih
v Raštelu v Gorici

ima glavno zalogo lekov domačih in inostranskih, posebno pa priporoča sledeča jako imenitna zdravila:

Pastilje Franconi iz tamarindovane kasije. Proti boleznim v grlu, kašlju, hripavosti, prehlajenju, kataru tudi kroničnem; koristijo tudi pridigarjem, učiteljem in pevcom. Vsaka škatljica in vsaka pastilja ima Franconijev pečat, na kar je treba paziti. Škatlja po 25 soldov.

Anaterinova voda Franconijeva proti boleznim v ustah in zobobolu po 60 soldov.

Ekstrakt iz tamarinda Franconijev, za čiščenje krvi, velja 40 soldov.

Merluzzovo olje iz ribe polenovke od Dorscha iz Norvegije po 70 soldov steklenica

Restitutions fluid za konje, ki krepča in vzdržuje konje. Steklenica velja 1 gl. 20.

Pravi Seidlitz-ovi praški, Mollovi po 1 gl. škatljica; pravi Sirup Paglianov iz Florence.

Meliso v špirt od beneških menihov

Plaštri iz Brešije proti raznim boleznim;

Angleški balzam proti trganji,

Čistilne kroglice Debaut-ove iz Bireza pri katerih živjanji nij potrebna dijeta

Sirup iz zelišč za prsno bolezen, katerega lahko rabijo otroci in odraseni.

Wilhelmov čaj za čiščenje krvi. Edina zaloga za našo deželo. —

Karol Zanetti

Kaselj

najhujši ozdravijo imenitne pastilje

Menotti

Seidlitz-Moll

edina in glavna zaloga v lekarnici Zanetti, prodaja se po 1 gl. škatlja.

Ekstrakt iz Tamarinda

najboljši in najmočnejši, kolikor jih je bilo dozodaj izdelovanih v raznih lekarnicah. Hiter pripomoček proti zagerljenosti, notranjem kataru, prsnem prehlajenju, driski, stane samo 40 soldov.

Zdravitni fluid

za konji (Restitutionsfluid) Ta lek ima lastnost, da izdržne konje dolgo časa pri moči. Ena steklenica stane f 1. 20 z navodom vred.

Pagliano Sirup

pravi iz Florence.

Čaj Wilhelm in Köllör

za čiščenje krvi.

Hofmanova Odontina

proti boleti zobov. Najhujša in neprepreljiva bolečina jenja precej, če se eno kapljico tega leka vlije na bombaž in dene v votel zob.

Edina zaloga vsakovrstnih mineral-skih vod in **sledečih posebnih lekov:**

Absent Montovanov iz Benetok.—Prava Magnezija angleška Henry-Kroglicek Blancard in Val let.—Zobna zmes Pfeffermanova. Popp, Suin de Buotemart.—Arabska Revalenta v prahu in testu.—Prah za olajšanje prebavanja dr. Gollis-ov.—Pastilje Vichy Bilin, George. Milo iz zelišč Borchard-ovo. Glicerina Hoffman.—Mesi ekstrakt Liebigo v vsakovrstna homeopatična zdravila.

Na Travniku prva lekarna sem od škofije.

Lekarnica v Gorici k črnemu medvedu (orso nero).

Lekarnica v Trstu in Poreču

Centralna razpošiljavna zaloga pri Albin Müller-ju, ke-mikarju v Brnu.

Dr. Joh. Yate-jeva
Florilina.

rastlinski ustni cvet, je najboljšo sredstvo za ohranjenje zob, odstrani smradljivo sapo, ter jej dodeli prijetno čvrstost, ozdravi zopet krvaveče in oteklo zobno meso, zabrani gujilobo zob, je utrdi in zabrani inflamacijo v grlu in goltancu. Steklenica à 60 kr.

Dr. Joh. Yate-jev
Serail zobni prasek,

očisti tako zobe, da se ne odpravi samo vsled vsakdnje rabe običajno neprijetni zobni kamen, nego i zobna glazura, belina in čvrstost se s tem pospešuje, à škatlja 40 kr.

Dr. Joh. Yate-jev
Prempto-Olvio

(kapljice za zobe) garantirano sredstvo potolažiti brzo in z vspehom vsaki zobobol. En etni s pripravljeno volno 40 kr.

Turške kroglice

prezvekovalne kroglice za odstranjenje zmrldjave sape, ki izvira iz ust vsled pušenja tabakovega ali vsled zavžitih spiritoznih napojev itd., zelo potrebne pri obisku boljših in olikanih krogov, gledišč, plesov, salonov itd., à škatlja 40 kr.

Dr. Borhaver-ja

splošno zelišno zdravilo za želodec.

Ta aromatični in močni destilat je izobno sredstvo zoper slabo prebavljenje, in iz tega izviračo netečnost k jedi, péhanje in napenljanje, nervozni glavobol, pekočino, želodčno prehlajenje in trganje, bledičico, gliste, sploh pri vseh boleznih, ki izviražo iz slabega prebavljenja, à steklenica 50 kr.

Müller-jeve

zelišne prsne kroglice,
znamenito olajšajoče sredstvo zoper kaselji, jétko, prsobol, diahnje, suhi kaselj, hripavost in zoper vse šegetalne bolezni v prsih, à škatlja 30 kr.

Philokome

(zelišna-pomada), v svojih glavnih razdelih narejena iz rastlinskih oljev, ohrani lase in brado v izvirnej lepoti in moči, zabrani vsako stvorenje luskin na glavi, ter pospešuje rast lasij znova tam, kjer jih prej nij bilo, ozdravi v kratkej dobi vsakovrstno lasno bolezen, naj se učeno zove kakor hoče in nij trezba zdravniške pomoči pri lasih in drugih enakih nemislov. Činec te pomade je čestokrat čudovit. I eleganten stekleni-pot l gold.

ORIENTALNO LEPOTIČNO MLEKO

Mnogi imajo zahvaliti svojo lepo, čisto, belo in mladolično kožo edino le „orientalnemu mleku“ Vse na obrazu ali koži se nabuhajoče napake kakor: pege, šinje, lišaj samorodna rudečica, zagorelost, brazde, kozavost itd., izginejo v nekolikih dneih in na mesto njih nastopi njezna, mladostna barva. Vspeh je tako gotov, da se garantira popolna neškodljivost, à steklenica l gold. 50 kr.

Gori omenjene specialitete se prave dobivajo; v Gorici v lekarnici Kürnerjevi na Travniku.